

**Commissie Welstand en Monumenten
2020-02**

**Verslag van de Commissie Welstand en Monumenten,
gehouden op dinsdag 21 januari 2020 in het Stadhuis aan de Oudegracht te Utrecht**

Aanwezig: de leden I. Bos, H. van Dijk, W. Galema (plv. voorzitter), P. Grosfeld, H. Kijne,
M. Schenk, M. Bracht (afdeling Stedenbouw), B. van Santen (vakgroep Erfgoed),
M. van der Wiel (secretaris) en R. Taapken (uitvoerend secretaris)
Afwezig: P. van Assche (voorzitter)

OVERZICHT VERSLAG

- A Ingekomen stukken en mededelingen
- B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 07 januari 2020
- C Algemeen
- D Bouwplannen
 - D1 Cambridgelaan [Science Park]
 - D2 Vergiliuslaan 8 [Rijnsweerd]
 - D3 Cartesiusdriehoek tussen de Perronlaan en CAB-Rondom [Cartesiusdriehoek]
 - D4 Bernadottelaan / Monnetlaan [Kanaleneiland]
 - D5 Ina Boudier Bakkerlaan 7 [Oost]
 - D6 Reactorweg 5 [Lage Weide]
- E Nagekomen plannen
 - E1 Mgr. Van de Weteringstraat 132-132A [Oost]
 - E2 Maliebaan 8 (Gemeentelijk monument) [Oost]
 - E3 Domplein 21 (Rijksmonument) [Binnenstad]
 - E4 Vinkenburgstraat 9-11-13 [Binnenstad]
 - E5 Burgemeester Norbruislaan 1 (Gemeentelijk monument) [Zuilen]
 - E6 Donkerstraat 2 [Binnenstad]
 - E7 Vrouwjuttenthof 21 [Binnenstad]
- F Overige bouwplannen
 - Plannen met preadvies, lijst d.d. 16/01 2020
- G Rondvraag en sluiting

A Ingekomen stukken en mededelingen

B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 07 januari 2020

De notulen van 07/01 2020 worden met enkele wijzigingen vastgesteld.

C Algemeen

D Bouwplannen

D1 **Cambridgelaan** [Science Park]

(R) *Voorlopig ontwerp Internationale School*

Aanvraag: gemeente Utrecht

Ontwerp: SVP Architectuur / Cross architecture

(zie notulen 15/10 2019)

Architect Blom licht toe dat de gevel is aangepast naar aanleiding van de eerder gemaakte opmerkingen. De glazen panelen zijn, afgestemd op de erachter gelegen functie, horizontaal geordend en liggen terug ten opzichte van de keramische, koperkleurige gevelbeplating. De vorm van de uitsnede ter plaatse van de toegang aan de voorzijde komt los van het patroon. Aan de achterzijde wordt de gevel voortgezet in een scherm: een vrijstaand aluminium grid gedeeltelijk open en gedeeltelijk ingevuld.

Conclusie

De commissie meent dat het ontwerp op een aantal onderdelen is verbeterd. Het voorstel is evenwichtiger geworden o.a. door de telbaarheid van de verdiepingen. Echter, het concept met de markante 'happen uit de schil' (volume met snedes omgeven door een huid) is aan de achterzijde verwaterd. De verbinding tussen de materialen is aan deze zijde onvoldoende vormgegeven, met name omdat er een duidelijke beëindiging van het scherm ontbreekt. Ook de overgang gevel en schil verdient meer ontwerpaandacht. Daarnaast maakt de commissie zich grote zorgen over de confrontatie tussen ontwerp en constructie: noodzakelijke constructieve maatregelen kunnen het concept én beeld verstoren. Aan deze zijde zal gezocht moet worden naar een goede balans tussen open en gesloten, mede in relatie tot de constructie en tot de beklimbaarheid. Voor de gevels wordt gesuggereerd meer reliëf te introduceren. Een aangepast plan wordt tegemoet gezien.

D2 **Vergiliuslaan 8** [Rijnsweerd]

19-41087

(R) *Het wijzigen van een eerder verleende vergunning voor het renoveren van een woning. De wijzigingen betreffen o.a. de indeling, de verdiepingshoogte en de plaatsing van zonnepanelen*

Ontwerp : Asnova architecten

(zie notulen 30/04 en 14/05 2019)

Om een afzinkkelder te kunnen plaatsen is een groot deel van de woning gesloopt.

Architect Willemsen geeft aan dat de gesloopte delen zijn bewaard met de intentie deze te hergebruiken.

Conclusie

De commissie is zeer teleurgesteld over de keuze om tot sloop over te gaan van het grootste deel van de woning. De woning is zowel door de architect als de commissie onderkend als cultuurhistorisch waardevol, zelfs monumentwaardig. De eerdere restauratieve aanpak werd toegejuicht; de commissie gaat er vanuit dat het oorspronkelijke beeld hersteld wordt. De aanvraag omgevingsvergunning lijkt hieraan tegemoet te komen en wordt voorzien van een positief advies.

D3 **Cartesiusdriehoek tussen de Perronlaan en CAB-Rondom** [Cartesiusdriehoek]

(O)

19-03362

Aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van 242 woningen

Aanvraag: Keystone

Ontwerp: OPL

(zie notulen 20/02, 20/03 2018 en 12/11 2019)

Architect Lüger reageert op de eerder gemaakte commissieopmerkingen zoals over de dilataties, de uitwerking van de luchtbruggen en de kozijnverschillen tussen de blokken. De aangegeven installaties op het dak zijn definitief met voldoende capaciteit.

Conclusie

De commissie kan op basis van de nader aangeleverde informatie de aanvraag omgevingsvergunning voorzien van een positief advies. Hierbij wordt opgemerkt dat het gebruik van steenstrips jammer blijft en geen standaard mag worden voor deze wijk.

D4 Bernadottelaan / Monnetlaan [Kanaleneiland]

(O) *Voorlopig ontwerp renovatie eengezinswoningen (laagbouw)*

Aanvraag: FiMek Estate

Ontwerp: Bloot Architecture

In het kader van verduurzaming wordt een isolerende voorzetgevel voor het tweelaagse, haakse blok voorgesteld. Architect Bloothoofd bekleeft de borstweringen, de dakrand en de twee kopgevels met hout, verticaal geplaatst. De kozijnen en betonnen kolommen liggen terug en zijn donkergrijs van kleur. Op de hoek is de gevel opengewerkt en de hoekwoning wordt opgedeeld in twee woningen. De bewoners krijgen diverse opties voor de invulling van de ramen op de verdieping, bijvoorbeeld met een Frans balkon.

Conclusie

De commissie waardeert het initiatief, maar mist de herkenbaarheid van de oorspronkelijke kwaliteiten. Het blok maakt onderdeel uit van een serie en de karakteristieken uit deze serie zijn verlaten in het ontwerp. De oorspronkelijke woningen zijn gevat in een structuur met een beeldbepalende hiërarchie van horizontale en verticale elementen. Door de houten bekleding is deze opzet verloren gegaan. Ook de open hoek is ongewenst in de structuur van de stempel. Het blok dient te eindigen in een schijf in plaats van een opengewerkt volume.

De commissie verzoekt de architect een analyse te maken van de architectuur, inclusief de oorspronkelijke kleurstellingen. Op basis van de bestaande kwaliteiten is het aanpasbaar en toekomstbestendig maken van de woningen goed mogelijk – renovatie in plaats van nieuwbouw. Tevens wordt geadviseerd een dakopbouw als optie mee te ontwerpen, in lijn met de gemeentelijke uitgangspunten voor dakopbouwen in Kanaleneiland.

Een aangepast voorstel wordt afgewacht.

D5 Ina Boudier Bakkerlaan 7 [Oost]

(O) *Voorlopig ontwerp uitbreiding school*

Aanvraag: Stedelijk Gymnasium Utrecht

Ontwerp: RAU

Op het binnenterrein van de school wordt een nieuwe 'schots toegevoegd', gelijk de vorm van de bestaande volumes. Deze wordt verbonden met de bestaande bouw door een glazen tussenlid. Het volume volgt de rooilijn van het naastliggende bouwdeel en wordt eveneens afgewerkt met een geprofileerde staalplaat. De omkaderde vensters zijn, in tegenstelling tot de bestaande gevelindeling, horizontaal geplaatst. Het schoolplein wordt, tegen de sporthal aan, gecompenseerd door een verhoogd houten dek boven de parkeerplaats.

Conclusie

De commissie reageert instemmend op het voortzetten van het oorspronkelijk concept. Zij adviseert dit consequent te doen, dus ook in positionering: verzelfstandig het volume door deze niet gelijk met de rooilijn te plaatsen.

Voor de uitwerking van het verhoogde schoolplein dient een keuze te worden gemaakt: of meer eigen identiteit of meer onderdeel van de gymzaal. Tevens wordt geadviseerd de schoolpleinen meer in te richten op schaduw.

De aanvraag omgevingsvergunning wordt tegemoet gezien.

D6 Reactorweg 5 [Lage Weide]

IA-19-34241

(O) *Indicatieaanvraag voor het bouwen van een bedrijfspand*

Aanvraag: Boels verhuur bv

Ontwerp: HVN architecten

Op een prominente hoek, aan de rand van Lage Weide nabij Leidsche Rijn Centrum, wordt een bedrijfsgebouw voorgesteld afgewerkt met een stalen golfplaat. Ter plaatse van het kantoor is deze uitgevoerd in de bedrijfskleur oranje. De wasplaats is aan de zuidwestgevel voorzien van een oranjekleurig stalen schoepenrooster met erboven een opbouw ten behoeve van de signing.

Vanuit het architectenbureau is een schriftelijke toelichting met beeldmateriaal aangeleverd.

Conclusie

De commissie constateert dat op deze prominente koplocatie een gebouw met deze mate aan bedrijfskleuren en reclame ongewenst is. De toepassing van de kleur oranje in de gevels maakt het gebouw tot reclamedrager en de opbouw heeft geen functie anders dan voor reclame. De reclame-uiting op de zuidoostgevel is te groot en daardoor te dominant in relatie tot het gebouw en zijn omgeving.

De indicatieaanvraag wordt voorzien van een negatief advies.

E Nagekomen plannen

E1 Mgr. Van de Weteringstraat 132-132A [Oost] 19-08836

(R) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het transformeren van kantoorgebouw in 12 appartementen*

Ontwerp: El Dahri en Nielsen architecten

(zie notulen 25/06 2019)

Er is bezwaar gemaakt op het negatieve welstandsadvies voor de kunststof kozijnen voor het linkerpand. De kozijnen zijn al geplaatst. In het rechterpand zijn de kunststof kozijnen geplaatst in een indeling afwijkend van de bestaande.

Conclusie

De commissie kan instemmen met de gekozen gevelindeling en -uitwerking van het rechterpand. De kunststof kozijnen in het linkerpand zijn echter niet akkoord. Het pand bevindt zich in een gebied met beleidsniveau 'Respect' (welstandsnota). Een van de hieraan verbonden criteria betreft dat de kenmerkende en beeldbepalende onderdelen van de gevels, zoals kozijnprofileringen en raamindelingen, de verschijningsvorm op samenhangende wijze dienen te ondersteunen. Hieraan voldoen deze kozijnen niet. De beleving van de rijkgedecoreerde 19de-eeuwse gevel wijzigt door de toepassing van kunststof, waarbij o.a. voor een andere positie van de glasvlakken is gekozen (boven- en onderraam). Daarnaast wordt de precedentwerking gevreesd.

De airco boven de deur op de begane grond detoneert sterk en doet ook afbreuk aan het gevelbeeld.

E2 Maliebaan 8 (Gemeentelijk monument) [Oost] 19-27255

(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het vellen en het herplanten van een boom, het herinrichten van een parkeerplaats en het wijzigen van de toegangspoorten*

Aanvraag: Paulman Maliebaan bv

Ontwerp: Hoveniersbedrijf Jaap van Reeuwijk bv / Studio-in-motion

(zie notulen 07/01 2020)

Het hekwerk is transparanter gemaakt door af te zien van de hoge horizontale liggers en er zijn slankere spijlen toegepast. De stalen kolommen zijn wel behouden.

Conclusie

De aanpassingen van het hekwerk komen voldoende tegemoet aan de gemaakte opmerkingen. Aanvraag omgevingsvergunning wordt voorzien van een positief advies.

E3 Domplein 21 (Rijksmonument) [Binnenstad] 19-41589

(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het aanpassen van de tracering in twee van de vier rechterblindnissen van de tweede geleding*

Aanvraag: Utrechtse Vastgoed Organisatie

Ontwerp: RDH Architecten Stedenbouwkundigen

Met het voorstel wordt een stijlconsequentie van een eerdere restauratie hersteld.

Conclusie

De monumentleden van de commissie zijn nauw betrokken bij de restauratie van de Domtoren. Met het voorstel voor het aanpassen van twee blindtraceringen in de 2^e geleding, op basis van de herinterpretatie van de in de jaren 1920 aangetroffen bouwsporen, kan ingestemd worden. De huidige tracering past niet goed bij de bouwperiode van de Domtoren. Door er twee te vervangen en twee te behouden blijven de bouwhistorische geschiedenis van de Domtoren, inclusief restauratie, evenals de cultuurhistorische waarde behouden.

Aanvraag omgevingsvergunning wordt voorzien van een positief advies.

- E4 Vinkenburgstraat 9-11-13** [Binnenstad] **18-29710**
 (B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het wijzigen van een eerder verleende vergunning ten behoeve van het veranderen van de winkelpui*
Ontwerp : Silo architecten
 (notulen 15/07 2014, 13/01, 19/05, 06/10 2015, 14/11 2017 en 02/10 2018)
 Voorgesteld wordt om roodbruine gemêleerde handvormsteen toe te passen voor dit project.
Conclusie
 De commissie kan instemmen met de aangeleverde bemonstering in relatie tot de gekozen typologie en de omgeving. Echter voegwerk en metselverband is cruciaal: diepgevoegd, middelgrijs in kettingverband, waarbij de lintvoeg verder terug ligt dan de stootvoeg.
- E5 Burgemeester Norbruislaan 1** (Gemeentelijk monument) [Zuilen] **19-37932**
 (B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het verbouwen van een kerk tot 10 appartementen en een kleinere kerkruimte*
Aanvraag: Doduva
Ontwerp: Van Hoogvest Architecten
 (zie notulen 19/02 en 28/05 2019)
 in de aanvraag is de gevelopzet van de gemetselde uitbouw gewijzigd, waarbij de verhoogde dakrand dienst doet als doorvalbeveiliging. Daarnaast zijn er nog een beperkt aantal wijzigingen doorgevoerd, zoals de indeling van de kopgevel, ten opzichte van het eerder getoonde ontwerp.
Conclusie
 De commissie constateert dat de vormgeving van de uitbouw is verbeterd en ook de overige wijzigingen kunnen rekenen op een positief advies. Echter met het volledig door zonnepanelen bedekte zuidwestelijke dakvlak, met aluminium passtukken aan de uiteinden, kan niet mee worden ingestemd. Het dak is een beeldbepalend onderdeel van het monument. Juist aan deze zichtzijde leiden de zonnepanelen tot een ernstige aantasting van het beeld en derhalve van de monumentwaarde. De beleving van het nieuwe dakvlak, o.a. de textuur, is niet passend bij de monumentale architectuur. De aanvraag omgevingsvergunning wordt voorzien van een positief advies, met uitzondering van de zonnepanelen op het zuidwestelijke dakvlak.
- E6 Donkerstraat 2** [Binnenstad] **19-40118**
 (B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het wijzigen van een vergunning voor het realiseren van een appartement*
Ontwerp: Jan van Doesburg
 De deur van de glazen pui wordt dichtgezet en vier kleine vaste ramen onder en boven worden vervangen door draaikiepramen.
Conclusie
 De pui is gelegen in de historische binnenstad, in het beschermd stadsgezicht. De bestaande pui is een gemiste kans in deze omgeving; in plaats van een aanpassing is er de gelegenheid de gevel integraal te verbeteren. Daarnaast bestaan er twijfels of de zichtbaarheid van interne aanpassing geen extra nadelig effect zal hebben op het gevelbeeld. Aanvraag omgevingsvergunning wordt voorzien van een negatief advies.
- E7 Vrouwjuttenhof 21** [Binnenstad] **19-41685**
 (B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het vervangen van de schuiframen en de voordeuren*
Ontwerp: De Loods architecten en adviseurs
 De aluminium schuiframen worden vervangen door aluminium draaikiepramen, waarbij een horizontaal ventilatierooster de plaats inneemt van het verticale rooster. De getoogde ramen zijn in de nieuwe deuren vervangen door rechthoekige vensters.
Conclusie
 De commissie uit haar waardering voor de betreffende architectuur, ook opgenomen in een post'65-inventarisatie. Er wordt waarde gehecht aan het behoud van het bestaande beeld, dat in het voorstel gewijzigd wordt door de gebogen vormen in de deuren te vervangen en door de ramen te voorzien van ventilatieroosters. De thematiek van de deuren is afgestemd op en verwijzen naar de architectuur van de lateien. De ventilatieroosters tasten de verticaliteit aan. Tevens is er sprake van twee type ramen in plaats van een. Het introduceren van draaikiepramen is voorstelbaar, waarbij het toepassen van een verticale roede positief wordt bevonden in het kader van het verticale karakter van deze architectuur.

Een aangepast voorstel wordt afgewacht, de aanvraag omgevingsvergunning wordt aangehouden.

F Overige bouwplannen

De plannen, genoemd in de lijst d.d. 16/01 2020, zijn met een preadvies van de secretaris aan de commissie voorgelegd. De leden van de commissie hebben na een schriftelijke ronde besloten de advisering over te nemen. De preadvisering is mede verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria, zoals vastgelegd in de welstandsnota. Daarnaast wordt het plan getoetst in relatie tot de monumentale waarde.

Samenvattend:

Open: Verandering en handhaving zijn beide mogelijk, zowel naar structuur als naar architectuur.

Respect: Essentiële eigenschappen van de aanwezige bebouwings- en omgevingskarakteristiek worden gerespecteerd.

Behoud: Behoud en herstel van het aanwezige bebouwingsbeeld en versterken van de bestaande of historisch bepaalde karakteristiek van stedenbouwkundige, architectonische, landschappelijke of cultuurhistorische aard.

Stimulans: Het gebied vraagt vanwege zijn bijzondere of markante karakter extra aandacht voor versterking en stimulering van het beeld.

Indien van toepassing, zijn de aanvragen getoetst aan de (welstands)criteria, zoals geformuleerd in de welstandsnota. De lijsten zijn ter inzage op Bureau Commissie Welstand en Monumenten en in te zien via de website <http://www.welstandutrecht.nl>.

G Rondvraag en sluiting

De volgende commissievergadering vindt plaats op 4 februari 2020.

De plaatsvervangend voorzitter,

De secretaris,

W. Galema

M. van der Wiel

Per 1 juli 2004 wordt de welstandsadviesing verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria zoals geformuleerd in de welstandsnota 'De schoonheid van Utrecht' (vastgesteld door de raad van de gemeente Utrecht d.d. 24 juni 2004).

(O) = open **(R)** = respect **(B)** = behoud **(St)** = stimulans **(Ont)** = ontwikkelingsgebied